

Lähtettäjä:

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
suojelusihteeri@tringa.fi

Vastaanottaja:

Karkkilan kaupunki
PL 50, 03601 Karkkila
kirjaamo@karkkila.fi

Mielipide Jokipuiston asemakaavamuutoksen (226) osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä kaavahankkeesta

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry:n (rek.nro 116.353, 3587 jäsentä loppuvuonna 2020) tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä-Uudellamaalla).

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry on tutustunut Jokipuiston alueen kerrostalotonttia koskevan asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja sen liitteisiin ja lausuu kaavahankkeesta mielipiteenään seuraavaa.

Yleistä

Ehdotetun asemakaavamuutoksen tarkoituksena on mahdollistaa kahden pienkerrostalon (vaihtoehto A) tai kolmen kerrostalon (vaihtoehto B) rakentaminen piha-alueineen Karkkilan Jokipuistoon Vihdintien ja Karjaanjoen väliselle alueelle. Voimassa olevan yleiskaavan mukaan nyt suunniteltu kerrostalotontti on keskustatoimintojen aluetta (kaavamerkintä C), mikä mahdollistaisi asuntojen rakentamisen alueelle. Hanketta on mitä ilmeisimmin kaupungin strategian ja voimakkaan rakentamispaineen vuoksi edistetty nopeasti, eikä riittäviä selvityksiä ehdotetun kaavamuutoksen vaikutuksista ympäröivän alueen luontoon ja linnustoon ole tehty. Tringa edellyttää sekä asianmukaisen asemakaavatason tarkkuuden edellyttämän luontoselvityksen että linnustonselvityksen teettämistä, jotta kaavamuutoksen vaikutuksia voidaan arvioida riittävällä luotettavuudella. Alueen luontoarvojen vuoksi voi olla tarpeen ohjata rakentamista vähemmän herkälle alueelle ja osoittaa koko suunniteltu asemakaava-alue SL-merkinnällä.

Karjaanjokilaakson MAALI-alue

Kohdealue sijaitsee Karjaanjokilaakson maakunnallisesti tärkeällä lintualueella (MAALI-alue). Maakunnallisesti tärkeiden lintualueiden selvittäminen ja nimeäminen on kattojärjestömme Birdlifen

valtakunnallinen hanke, jossa alueelliset lintuyhdistykset tunnistavat toiminta-alueensa tärkeät lintualueet. MAALI-alueet ovat esimerkiksi tärkeitä lintujen kerääntymisalueita tai niillä tavataan maakunnallisesti merkittäviä määriä harvalukuisia, keskittyviä tai uhanalaisia lajeja (Birdlife Suomi 2015). Tringa on tunnistanut Karjaanjokilaakson MAALI-alueeksi vuonna 2010 toteutetun kartoituksen yhteydessä, ja jokilaakson alue on eräs viimeisistä koskikaran maakunnallisesti tärkeistä pesimäpaikoista Uudellamaalla (Ellermaa 2011). Jokilaaksoa reunustavat monin paikoin – myös kohdealueella – rehevät lehdot ja vanhat metsät. Alueen metsälinnustosta ei ole toistaiseksi tehty kartoitusta, mutta Tiira-tietokannasta kerätyn havaintodatan perusteella jokilaakson metsät ovat todennäköisesti merkittävä kohde useille tikkalinnuille, kuten taantuvalle pikkutikalle sekä vaarantuneelle valkoselkätikalle (ks. Ellermaa 2018). Kohdealueen ympäristössä tällaista arvokasta metsää on sekä suunnitellun kerrostalotontin rantavyöhykkeellä että joen vastarannalla Pumminpuiston yksityisellä luonnonsuojelualueella.

Jokipuiston alueella on viime vuosina tehty useita havaintoja (vähintään kaksi eri yksilöä, mahdollisesti useampia) äärimmäisen uhanalaisesta kuningaskalastajasta. Tringa katsoo, että kuningaskalastajan mahdollinen pesintä alueella tulee selvittää. Myös vaarantunutta virtavästäräkkiä on tavattu kohdealueella. Muita kohdealueella tavattuja mainittavia lajeja ovat pohjantikka sekä palokärki.

Vaadittavat selvitykset

Asemakaavamuutosta varten ei ole tehty varsinaista luontoselvitystä, ainoastaan marraskuussa 2020 yhdellä käynnillä toteutettu luontolausunto. Luontolausuntoa on myöhemmin helmikuussa 2021 tarkennettu hulevesien purkupäähän syntyneen noron osalta. Kuten lausunnossa todetaan, marraskuinen ajankohta ei sovellu luontoselvityksen tekemiseen, sillä alueen kasvillisuus on pääosin lakastunut eikä suurinta osaa alueen eläinlajistosta enää voida tuolloin havaita.

Asemakaavan toteutumisella on hyvin todennäköisesti vaikutuksia kohdealueen ja sitä ympäröivien metsien sekä jokilaakson linnustoon esimerkiksi virkistysreitien lisääntyvän käytön, alueen muun lisääntyvän liikenteen ja kerrostaloelämästä aiheutuvien vaikutusten myötä. Tringa vaatii, että asemakaavamuutoksen vaikutusten arvioinnin tueksi tehdään asianmukainen luontoselvitys ja linnustoselvitys, jossa kohdealueen pesimälinnusto sekä alueella levähtävä linnusto kartoitetaan huolellisesti. Ennen kuin nämä selvitykset on tehty, kaavaehdotusta ei voida viedä eteenpäin. Linnustoselvityksessä on ensiarvoisen tärkeää huomioida kohdealuetta laajempi alue Karjaanjokilaakson maakunnallisesta merkityksestä johtuen. Lisäksi on tarpeen kiinnittää tarkkaa huomiota sekä maakunnallisesti että valtakunnallisesti uhanalaisiin lintulajeihin.

Johtopäätökset

Asemakaavaehdotuksen hyviin puoliin lukeutuvat rantakaistaleen suojelu SL-merkinnällä sekä esitetty kaavamääräys kerrostaloja koskevista arkkitehtuurisista ratkaisuisista lintujen törmäysriskin vähentämiseksi. Nämä eivät kuitenkaan yksin riitä. Ranta-alueen suunniteltu suojelumerkintä ei poista luonto- ja linnustoselvitysten tarvetta kaavaprosessissa. Tringa edellyttää näiden selvitysten tekemistä myös kohdealuetta laajemmalla alueella MRL 9.2 §:n mukaisesti, sillä kaavan toteutumisen olennaiset vaikutukset eivät rajoitu pelkän kerrostalotontin tai Jokipuiston asemakaavan alueelle.

Helsingissä 16.04.2021

Alexi Mikola

Puheenjohtaja

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —

Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry

Lähteet:

Birdlife Suomi, Maakunnallisesti tärkeät lintualueet: ohjeistus alueiden valintakriteereistä. Päivitetty versio. Birdlife Suomi 2015.

Ellermaa, M., Maakunnallisesti tärkeät lintualueet ja niiden tunnistaminen Uudellamaalla. Tringa 2011.

Ellermaa, M., Maakunnallisesti tärkeät metsälintujen pesimäalueet Uudellamaalla. Tringa 2018.